

Nr 61.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1916 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av framställningar om krigstidshjälp åt befattningshavare anställda hos riksdagen eller dess verk.

Med skrivelse den 20 januari 1916 hava fullmäktige i riksbanken överlämnat framställningar om dyrtidstillägg från *dels* styrelsen för riksbankstjänstemännens förening, *dels* ock vaktmästare jämte maskinpersonalen vid riksbankens huvudkontor.

För egen del hava fullmäktige, som funnit dessa framställningar under nuvarande förhållanden med därav föranledda väsentliga stegringar av levnadskostnaderna mycket behjärtansvärda, förordat, att utskottet ville med anledning av berörda framställningar hos riksdagen göra den hemställan, vartill utskottet kunde finna anledning.

Utskottet, som ansett sig böra inhämta yttrande från löneregleringskommittén över nu omförmälda framställningar, har för sådant ändamål anhållit om utverkande av Kungl. Maj:ts befallning till bemälda kommitté att avgiva och till utskottet inkomma med dylikt yttrande.

I anledning härav har löneregleringskommittén i skrivelse den 28 februari 1916, med överlämnande av ett av kommittén den 18 i samma månad avgivet tryckt betänkande i fråga om krigstidshjälp åt vissa befattningshavare i statens tjänst, anfört, att kommittén ansåge sina i betänkandet gjorda uttalanden och förslag vara av beskaffenhet att kunna läggas till grund jämväl för bedömande av nu föreliggande fråga för befattningshavare vid riksbanken samt att kommittén utöver vad betänkandet innehölle icke hade något att anföra i ärendet.

Vidare hava fullmäktige i riksgäldskontoret i skrivelse den 24 februari 1916 meddelat, att fullmäktige från vaktmästarna i riksgälds-

kontoret fått emottaga en framställning om erhållande av dyrtidstillägg, och hava fullmäktige för egen del anfört:

»Till en början få fullmäktige anmärka, att en av framställningens undertecknare, W. Zetterqvist, icke är ordinarie vaktmästare, vid vilket förhållande frågan om ökad ersättning åt honom under rådande dyrtid icke torde vara av beskaffenhet att böra hänskjutas till riksdagens prövning.

Vidkommande själva saken få fullmäktige erinra därom, att åtskilliga befattningshavare i statens tjänst, såväl ordinarie som extra, hos Kungl. Maj:t gjort underdånig framställning om beredande av tillfälligt dyrtidstillägg (krigstidshjälp) eller förbättrad avlöning i allmänhet, betingad av de i följd av världskriget ökade levnadskostnaderna, till vilkas bestridande de under normala förhållanden fastställda och för dylika beräknade löneförmånerna icke lämna erforderlig tillgång.

Efter det viss utredning i ämnet verkstälts inom Kungl. Maj:ts kansli, har Kungl. Maj:t den 9 november 1915 uppdragit åt löneredningskommittén att avgiva underdånigt utlåtande över berörda framställningar i vad de avsågo tillfälligt dyrtidstillägg.

Sådant utlåtande har avgivits den 18 nästlidna februari; och kommer detsamma att inom närmaste tiden föreligga i tryck.

Då enligt vad fullmäktige erfarit, det förslag till förbättring av de lägst avlönade statstjänarnes avlöning, som kommittén i detta utlåtande avgivit, är så avfattat, att detsamma, därest det vinner riksdagens bifall, utan vidare bleve tillämpligt på befattningshavare i riksgäldskontoret, finna fullmäktige icke böra ifrågakomma att avgiva något förslag till löneförbättring för nämnda befattningshavare.

Fullmäktige inskränka sig därför till att uttala, att fullmäktige finna den gjorda framställningen, i vad den avser ett tillfälligt dyrtidstillägg, under nuvarande förhållanden med därav föranledda så väsentliga stegringar av levnadskostnaderna, vara mycket behjärtansvärd.»

Till utskottets behandling har jämväl hänvisats en inom första kammaren av herr *F. Holmquist* väckt motion, nr 124, vari motionären, under erinran att Kungl. Maj:ts proposition nr 212 angående krigstidshjälp och de i anledning av samma proposition väckta motioner syntes icke avse befattningshavare, anställda hos riksdagen eller i dess verk (riksbanken, riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna), ansett det vara med billighet överensstämmande, att motsvarande förmåner bereddes även dessa befattningshavare, och förty hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att för vart

och ett av åren 1915 och 1916 krigstidshjälp skall i huvudsaklig enlighet med de grunder, som i nämnda kungl. proposition föreslagits, eller de andra grunder, som kunna befinnas lämpliga och vilka vederbörande utskott behagade föreslå, utgå till befattningshavare, anställda hos riksdagen eller i dess verk.»

Slutligen har i anledning av nyssnämnda motion, från kamrarnas herrar talmän till utskottet överlämnats en framställning från de hos riksdagen anställda vaktmästarna med begäran om dyrtidstillägg.

Utskottet, som tillåter sig erinra, att riksdagen numera på därom av statsutskottet i utlåtande nr 140 gjord hemställen godkänt vissa grunder för krigstidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst, anser för sin del, att samma grunder böra tillämpas beträffande den personal, som är anställd hos riksdagens verk (riksbanken, riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek, riksdagens hus samt justitie- och militieombudsmans-expeditionerna). För att kunna beräkna erforderliga belopp har utskottet fått emottaga i vederbörlig ordning uppgjorda förslag å dem, som med tillämpning av dessa grunder kunna komma i åtnjutande av krigstidshjälp.

Av befattningshavare vid riksbankens såväl huvud- som avdelningskontor och Tumba bruk skulle enligt nämnda förslag 32 personer vara berättigade att erhålla krigstidshjälp, för vilket ändamål erfordrades ett belopp av 4,820 kronor.

Beträffande personalen vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus skulle erfordras ett belopp av 180 kronor samt för personalen vid justitieombudsmannens och militieombudsmannens expeditioner 60 kronor.

Vidkommande härefter den personal, som är tillfälligt anställd, vaktmästare hos kammare och utskott, extra portvakter m. fl., torde även denna på grund av dyrtidsförhållandena böra komma i åtnjutande av någon förhöjning i sina arvoden. Utskottet har emellertid ansett, att de grunder, vilka fastställts att gälla för ordinarie och med dem likställda befattningshavare, icke böra tillämpas i avseende å nämnda personal och får utskottet därför föreslå, att krigstidshjälp må utgå med 10 procent av deras dagavlöningar. Enligt verkställd utredning erfordras härför ett belopp av 4,380 kronor.

Åberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1:o) att riksdagen må bemyndiga fullmäktige i riksbanken att för beredande av krigstidshjälp åt befattningshavare vid riksbankens såväl huvud- som avdel-

ningskontor samt vid Tumba bruk enligt de grunder, som finnas angivna i statsutskottets vid innevarande års riksdag utlåtande nr 140, av riksbankens medel använda ett belopp av 4,820 kronor;

2:o) att riksdagen må *dels* medgiva, att krigstidshjälp må utgå ej mindre åt befattningshavare vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus enligt de i mom. 1:o) här ovan angivna grunder än även till den vid 1916 års riksdag tillfälligt anställda personalen, vaktmästare hos kammare och utskott, extra portvakter m. fl., med tio procent av deras dagavlöning, *dels ock* bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att för ifrågavarande ändamål av anslaget till riksdagskostnader använda ett belopp av 4,560 kronor; samt

3:o) att militieombudsmannen må äga att för beredande av krigstidshjälp åt befattningshavare vid militieombudsmannens expedition enligt de i mom. 1:o) här ovan angivna grunder av förslagsanslaget till avlöning åt den vid nämnda expedition erforderliga tjänstepersonalen, till expenser, rese- och tryckningskostnader, hyresersättning m. m. använda ett belopp av 60 kronor; samt

4:o) att motionen I: 124 må anses besvarad genom vad utskottet under 1:o—3:o) hemställt.

Stockholm den 4 juni 1916.

På bankoutskottets vägnar:
ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna*, *Neiglick*, *Ekman*, *Gustafsson*, friherre *Langenskiöld*, *Jönsson*, *Östling* och *J. Carlsson* samt

av andra kammaren: herrar *Vahlquist*, *Olsson* i Blädinge, *Kristensson*, *Berg* i Munkfors, *Edbom*, *Jonsson* i Hå, *Anderson* i Knapasjö och *Olsson* i Berg.